

Njësia 4

Drejtimi i procesit të të nxënës dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies

1. Hyrje

Fillimi dhe mbështetja e proceseve të të mësuarit të nxënësve është një nga detyrat më mbresëlënëse që ofron profesioni ynë. Nëse nuk keni një ide të qartë për veçoritë e stileve të të mësuarit që nxënësit do të përdorin për të arritur objektivat që ju (ose edhe ata bashkë me ju) keni vendosur për ta, ju nuk do keni mundësi të planifikoni në mënyrë të përshtatshme mënyrat dhe mjedisin e të mësuarit, aktivitetet e të mësuarit, detyrat dhe metodat e punës. Në EQD/EDNJ këto mënyra mund të jenë shumë të ndryshme dhe kushdo që i kushton kohë dhe përpjekje problemit se si mësojnë individë të ndryshëm, do të arrijë diçka më të mirë dhe, me kalimin e kohës, do të bëhet ekspert i të mësuarit.

2. Detyra dhe çështje kryesore për drejtimin e proceseve të të mësuarit dhe përzgjedhjen e metodave të mësimdhënies

2.1 Detyra

Fillimi dhe mbështetja e proceseve të mësuarit të fëmijëve është një nga detyrat më mbresëlënëse që ofron profesioni i mësuesit – por edhe një nga më kërkuesit!

Mendimet dhe idetë tuaja për proceset e stileve të të mësuarit, janë si të thuash, shtylla kurrizore e përpjekjeve të planifikimit. Nëse nuk keni një ide mjaft të qartë se cilat procese të të mësuarit përdorin nxënësit tuaj si individë për të arritur objektivat e mësimin që ju (dhe/ose ata) keni vendosur të arrini, ju nuk do të keni mundësi të planifikoni, si duhet, mënyrat dhe mjedisin e të mësuarit, aktivitetet e të mësuarit, detyrat dhe metodat e punës.

Ballafaqimi me pyetjen, se si e mësojnë diçka më mirë nxënësit si individë, është një detyrë që konsumon shumë kohë dhe shpesh herë e vështirë. Por, kushdo që i kushton kohë dhe përpjekje kësaj çështje, që e diskuton me nxënësit, dhe më në fund e vlerëson dhe reflekton për përvojën e grumbulluar për të, me kalimin e kohës, do të zhvillohet e kthehet në ekspert të të mësuarit. Proceset e të mësuarit janë komplekse, dhe sukcesi dhe përsosja e tyre varet nga shumë faktorë.

2.2 Çështje kryesore

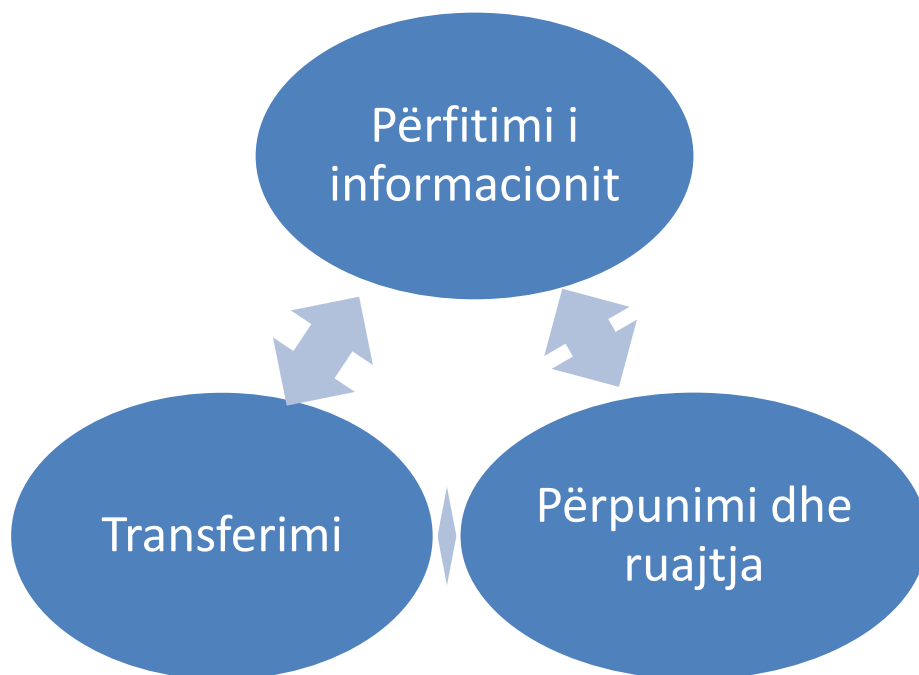
- Cilat procese të të mësuarit do t'i lejojnë nxënësve të arrijnë objektivat e vendosura?
- Si do t'i mundësoj unë nxënësit të mi të marrin (të fitojnë), të kuptojnë (proceset), të kujtojnë (të ruajnë) informacionin e ri?
- A i inkurajon stili i të mësuarit nxënësit që të zbatojnë njohuritë dhe aftësitë e fituara rishtas në detyra të reja?
- A fokusohet mësimi ose njësitë mësimore të planifikuara në thithjen, përpunimin dhe ruajtjen e informacionit ose në detyrat e ardhshme?
- A i kam marrë unë parasysh, në planifikimin e njësive mësimore, aspektet e rëndësishme (kushtet ideale të mësimin)?
- A është ndërtimi i strukturave të të kuptuarit dhe fitimi i aftësive ose zhvillimi i qëndrimeve objektivi kryesor i procesit mësimor për nxënësit dhe a i kam përzgjedhur unë format e përshtatshme për mësimdhënien dhe të mësuarit për arritjen e këtyre objektivave?
 - me veprime (duke qenë aktiv, duke prodhuar ose duke formuar diçka etj.)?
 - duke menduar (duke kryer eksperimentim mendor, duke "krijuar" ndijime të reja)?
 - nëpërmjet vëzhgimit?

Pjesa 2 - Teaching democracy and human rights

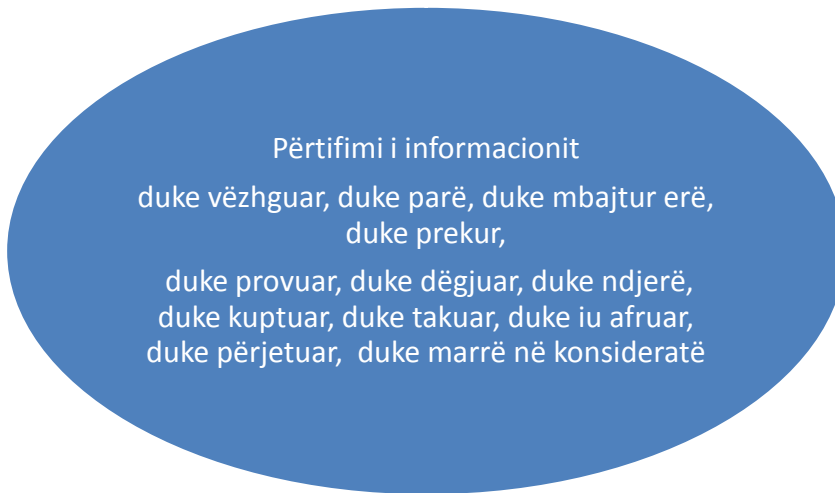
- nëpërmjet mësimdhënies me gojë (leksion, tregim-historie etj)?
- nëpërmjet udhëzimit, ndihmës dhe bashkëpunimit?
- nëpërmjet diskutimit dhe debateve?
- nëpërmjet krijimit të një dokumenti të shkruar (raport, ditar nxënësi etj)?
- nëpërmjet një mesatareje?
- nëpërmjet një ngjarje të veçantë në jetën dhe përvojën reale?
- nëpërmjet eksperimentit, provës dhe gabimit?

Drejtimi i procesit të nxënit dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies
Fletë pune 1: Tri fazat e procesit të nxënit

Në çdo proces të nxëni ne mund të dallojmë tre faza, ngushtësisht të lidhura, të cilat mbështesin njëra - tjetrën.

Përfitim i informacionit

Pyetje për përfitimin e informacionit nga nxënësit

Njohuri të mëparshme

Si mundën nxënësit të (ri) aktivizojnë njohuritë e tyre paraprake?

Duke drejtuar pyetje

A mundën nxënësit të merren me temën, në një mënyrë të tillë që të mund të mendojnë për pyetje?

Ndijimet

A mundën nxënësit të përdorin shqisat e tyre të ndryshme për të marrë informacion të ri?
A mësojnë nxënësit duke parë, duke kërkuar, duke menduar, duke dëgjuar, duke ndjerë dhe duke u emocionuar, duke prekur, duke provuar e duke mbajtur erë etj.?

Duke ilustruar

A janë përdorur ilustrimet, modelet ose kopjet?

Përpunimi dhe depozitimi i informacionit

Përpunimi dhe ruajtja

duke eksploruar, duke zgjidhur probleme,
duke kuptuar, duke kapur, duke përftuar,
duke memorizuar, duke kujtuar, duke
përsëritur, duke përjetuar

Struktura

A janë përmbajtjet e organizuara në mënyrë të tillë që hapat e mëparshëm të të nxënit të lehtësojnë ata pasardhës?

Pikat e referencës

A mundën nxënësit të lidhin informacionin e ri me njohuritë e tyre të mëparshme?

Niveli i arritjeve

A janë detyrat e vendosura për nxënësit si individë – meshkuj dhe femra – me kërkesa dhe sfida, por, megjithatë, brenda mundësive të tyre të moshore?

Thellimi i të kuptuarit

A janë detyrat dhe mjedisi i përcaktuar të përshtatshëm për përfortimin dhe thellimin e asaj çka nxënësit kanë mësuar?

Regjistrimi

A krijojnë nxënësit një regjistër të rezultateve të tyre (raporte, postera, shënime, vizatime, diagrama, skica të papërpunuara, etj.)?

Praktika

A kanë nxënësit rast për të praktikuar aftësitë e tyre të përfutuara rishtazi në një shumëllojshmëri kontekstesh të mundshme?

Intensiteti

A u është ofruar nxënësve kohë dhe mundësi e mjaftueshme për të provuar plotësisht mënyrën e tyre të punës përmes informacionit dhe eksperiencës?

A kalojnë në kohë të mjaftueshme me një lëndë, për t'u dhënë nxënësve mundësinë të provojnë thellësinë e dijeve të tyre?

Transferimi i informacionit

Të mësuarit duhet të përfshijë gjithmonë transferimin e mundësive për nxënësit – të shmangen vlerësimet e tilla si “mësoi, por e ka harruar tashmë”, ose “e di, por nuk kupton ose reflekton”, “e realizoi dje, por gati e humbi sot”, ose “e mësoi, por nuk e përdor”.

Pyetje për transferimin e informacionit

Dobishmëria

A e vlerësojnë dhe e praktikojnë nxënësit dobishmërinë e asaj ç’ka kanë mësuar?

Përvoja e të qenit të efektshëm (motivimi).

A i kanë praktikuar nxënësit, në mënyrë të drejtpërdrejtë, lidhjet ndërmjet përpjekjeve të tyre dhe përparimit në mësim? A e kuptojnë nxënësit se janë ata vetë përgjegjës për zgjerimin e njohurive, të të kuptuarit dhe të aftësive, domethënë, ata mund të arrijnë diçka me anë të përpjekjeve të tyre për të mësuar dhe përmes aktiviteteve?

Kontrolli

A janë kontrolluar dhe rishqyrtuar konkluzionet?

Studime të mëtejshme dhe të avancuara

A e nxisin njësitë e zhvilluara mësimore interesin për t’u marrë me studime të mëtejshme dhe më të avancuara?

A mbeten nxënësit të përfshirë emocionalisht?

Zbatimi

A u janë ofruar nxënësve, si vajza dhe djem, një shumëllojshmëri e gjerë mundësish për të zbatuar atë çfarë kanë mësuar? A dinë nxënësit se në çfarë mënyrash mund të zbatohen njohuritë dhe aftësitë e tyre dhe nëse ka kufizime për to?

Drejtimi i procesit të të nxënës dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies
Fletë pune 2: Përse metoda tradicionale e mësimdhënies nuk është e mjaftueshme, çfarë të mëson mësuesi ndryshon nga ajo çfarë mësohet nga nxënësi dhe ajo që mësohet nga nxënësi ndryshon nga ajo që zbatohet në jetën reale.

Mësuesit që janë trajnuar përgjatë linjave tradicionale të mësimdhënies priren të mbivlerësojnë ndikimin e mësimit me anë të të folurit - "Ajo çfarë thuhet - mësohet". Kjo pikëpamje është veçanërisht e zakonshme ku mësuesit shpesh përballen me kurrikula të mbushura me dije të shumta e komplekse. Atëherë duket se joshesh dhe jep mësim në mënyrën që të duket më e shpejtë dhe më efikase - mësuesi jep leksione, nxënësi dëgjon dhe një mësues i historisë mund të mendojë, "Tani unë e mbarova shekullin e 20".

Por, a mësojnë nxënësit vetëm duke dëgjuar leksione? Dhe a i kanë mësuar ata të gjithë ato që mësuesi dëshiron të ata të mësonin?

"E thëna (nga mësuesi) përkundrejt të mësuarës (nga nxënësi)

Nën këndvështrimin konstruktivist, përgjigja për këto pyetje është jo. "Të mësuarit nga mësuesi përkundrejt asaj çka nxënësi mëson vetë." Të mësuarit është një proces individual. Nxënësit ndërtojnë, si të thuash, sistemet e tyre individuale të njohurive. Ata lidhin atë çka dinë dhe e kanë kuptuar me informacionin e ri, duke përdorur koncepte, duke krijuar ide, duke gjykuar nën dritën e përvojës së tyre etj. Ata kërkojnë kuptimin dhe logjikën në atë çka mësojnë, ata përcaktojnë çfarë është e rëndësishme dhe ia vlen të kujtohet, dhe çfarë nuk është e tillë dhe, rrjedhimisht, mund të harrohet.

Ata gjithashtu bëjnë edhe gabime.

Një mësues që jep mësim para një audience prej 30 nxënësish duhet të jetë i vetëdijshëm se në mendjet e nxënësve, prodhohen dhe integrohen rreth 30 versione të ligjëratës së mësuesit, në sistemet e të kuptuarit të nxënësve - në strukturat njohëse, siç i ka quajtur profesori i njohur i psikologjisë Jerome Bruner.

Por, të mësuarit nuk është vetëm ndërtimi i kuptimit, por edhe analiza e gabimeve. Nxënësit e rinj, për shembull, mund të besojnë se nata vjen sepse perëndon dielli, sepse kjo është ajo çka shohin ata. Sigurisht, mësuesit kanë të drejtë kur përpiqen të korrigjojnë këtë mënyrë të menduarit. Nga këndvështrimi i nxënësit, analizë dhe interpretimi prej tij janë të vështira dhe ndonjëherë edhe të pakëndshme. Për këtë arsye, leksioni i mësuesit, mund të jetë pjesë e një informacioni të ri për një nxënë, ndërkohë që një tjetër bëhet i vetëdijshëm për një gabim ose keqkuptim që ka nevojë të korrigjohet.

Nga një këndvështrim konstruktivist, ne duhet kësaj të presim që gabime të logjikës, të menduarit dhe të keqkuptimit të informacioneve të jenë rregull e jo përjashtimi - jo vetëm në mendjet e nxënësve tanë, por edhe në mendjet tona.

Për këtë arsye, rishikimi i strukturave tona njohëse është më i ndërlikuar sesa thjesht zëvendësimi i "njohurive të vjetra" me "njohuri të reja", të cilat mësuesi mund t'i ofrojë duke "ua treguar nxënësve". Përkundrazi, ai është një proces i vazhdueshëm, që shtrihet në një periudhë më të gjatë kohore, në të cilën grupe kontradiktore idesh dhe nocionesh konkurrojnë me njëri-tjetrin - dhe janë vetë nxënësit që ndërmarrin përpjekjen e analizës dhe të interpretimit e jo mësuesit.

"Të mësuarit përkundrejt zbatimit të tij në jetën reale"

Mësuesit që përpiqen të korrigjojnë gabimet e nxënësve, do të shohin se thjesht, "duke u treguar" atyre se çfarë është "e drejtë" shpesh nuk është e mjaftueshme. Ata përballen me problemet e mëposhtme:

- Nxënësit nuk duket se po "dëgjojnë": si të përballem unë me problemin se nxënësit, shpesh herë nuk i ndryshojnë idetë e tyre të gabuara, pasi atyre u janë mësuar faktet e koncepte e sakta etj?
- "Nxënësit mësojnë si papagaj": si mund të merrem unë me problemin se njohuritë e shkollës bashkëjetojnë së bashku me një lloj të menduarit naiv - me gabime në logjikë dhe në të menduar, mendime të bazuara në informacione të pasakta, në referenca të përvojës së përditshme, të cilat nxënësit nuk i lidhin së bashku? Ata i mësojnë njohuritë e tyre shkollë përmendësh, vetëm për testet dhe pastaj i harrojnë ato.

Çdo mësues i di këto probleme. Për t'i kapërcyer ato, edhe të mësuarit konstruktivist nuk është i mjaftueshëm. Nxënësit duhet të bëjnë diçka me atë që kanë mësuar. Ata duhet ta zbatojnë atë. Për një mësues kjo do të thotë, për shembull:

- asnjë leksion i pashoqëruar me një detyrë për t'u ndjekur;
- të dëgjohen nxënësit, për shembull, prezantimet, për të vlerësuar procesin e tyre të të mësuarit dhe arritjet;
- që t'i bëjë nxënësit përgjegjës për zhvillimin e tyre, për shembull, duke u caktuar mësimet nëpërmjet detyrave;
- që duhet të dëgjojnë reagimet e nxënësve : ajo çfarë unë vlerësoj të rëndësishme është ... Unë mësoj më mirë kur ...

Detyra e mësimit është që të ofrojë mundësi të përshtatshme për nxënësit për të mësuar dhe të diskutojë me ta për çfarë ecën mirë dhe çfarë jo. Të mësuarit konstruktivist, duke përfshirë edhe analizën dhe interpretimin nga nxënësit si dhe zbatimin e detyrave kërkojnë kohë. Prandaj mësuesi, ndoshta së bashku me nxënësit, duhet të bëjë zgjedhjen se cilat janë temat që meritojnë më shumë kohë për t'u trajtuar. "Bëj më pak, por bëj atë mirë."

Drejtimi i procesit të të nxënimit dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies

Fletë pune 3: Përzgjedhja e metodave të përshtatshme të mësimdhënies dhe të nxënimit

Në zgjedhjen e një forme të caktuar të mësimdhënies mësuesi merr vendime se si duhet të krijohej dhe të organizohen njësitë e mësimdhënies dhe mjedisit të të mësuarit. Kjo të çon në pyetjen se cilat forma të mësimdhënies, të mësuarit dhe të ndërveprimit shoqëror duhet të përfshihen dhe të harmonizohen me njëra-tjetrën, cila është koha e nevojshme për çdo hap mësimor dhe cilat janë materialet më të përshtatshme për këtë qëllim. Pyetjet në vijim ndihmojnë procesin e përzgjedhjes:

- Çfarë forma të mësimdhënies do të mbështesin proceset e synuara të të mësuarit?
- Cilat forma të ndërveprimit shoqëror do të përzgjedh?
- Çfarë strukturash dhe ritmi do të përzgjedh për kursin?
- Deri në çfarë shkalle, nxënësit mund të marrin pjesë në planifikimin e mësimit dhe në përzgjedhjen e formës së mësimdhënies?
- Duke pasur parasysh tablonë ekzistuese të kushteve të jashtme, cilat qasje të mësimdhënies janë të realizueshme?
- Në cilat metoda dhe stil mësimdhënieje unë jam më i efektshëm?
- Çfarë mund të bëj unë për krijimin e një atmosfere të mirë të mësuarit së bashku me nxënësit?
- A është stili i mësimdhënies sime i drejtë si për djemtë edhe vajzat?
- A inkurajojnë mësimet bashkëpunimin në klasë?
- A janë lënë hapësira të lira (zona, qoshe) ku nxënësit mund të tërhiqen të punojnë individualisht ose në grupe?
- A është klasa gjithmonë vendi më i mirë për të mësuar? A duhet të ndryshohet ose të ristrukturohet ajo? A ekzistojnë mjedise mësimore për qëllime të veçanta? A mund të jenë të dobishme ekskursionet ose eksplorimet?
- Sa liri mund t'u ofroj nxënësve të mi; si t'i vlerësoj aftësitë e tyre?
- A duhet të gjithë nxënësit të mësojnë në bazë të një rruge të paracaktuar? A është qasja ime e mësimit aq e individualizuar dhe aq fleksibile sa të përmbushë nevoja, ritme dhe aftësi të ndryshme të të mësuarit?
- A kanë nxënësit mundësi të zgjedhin procedura të ndryshme të mësuarit?
- Cilën pjesë të detyrave të shtëpisë kam në mendje?
- Cilat forma të ndërveprimit shoqëror janë të përshtatshme për zgjidhje në përputhje me veçoritë e kushteve, objektivave, përmbajtjes dhe proceseve të të mësuarit (punë individuale, punë në çifte, në grupe të vogla ose të mëdha)?

Drejtimi i procesit të të nxënës dhe përzgjedhja e formave të mësimdhënies

Fletë pune 4: Pesë format bazë të mësimdhënies dhe të mësuarit

Pesë qasjet metodike përshkruajnë, në një farë mnyre, pesë llojet ideale të mjediseve për të realizuar bashkëveprimin ndërmjet mësuesit dhe nxënësit.

Secila prej tyre lejon ose kërkon, që mësuesit dhe nxënësit të reagojnë dhe të bashkëpunojnë me njëri-tjetrin në mënyra të ndryshme.

Qasjet janë rregulluar në formë shkalle, që fillon me një formë klasike të punës që vë mësuesin në qendër (të mësimdhënies nëpërmjet prezantimit) dhe kalon, shkallë-shkallë, në format me në qendër nxënës.

Ne nuk propozojmë që format e mësimdhënies me në qendër mësuesin të zëvendësohen plotësisht nga format me në qendër nxënës. Përkundrazi, ne do të argumentonim vlefshmërinë e harmonizimit të këtyre formave, dhe që, në fund të fundit, duhet të shkojmë drejt një zhvendosje drejt formave me më shumë nxënës në qendër të mësimdhënies dhe të mësuarit.

Një vëzhgues sipërfaqësor mund të largohet me përshtypjen se puna me nxënës në qendër do të thotë rritje e përtacisë nga ana e mësuesit. Megjithatë, kjo nuk është aspak e vërtetë. Roli i mësuesit ndryshon, siç do të shpjegohet hollësisht më tej, por roli i tij ose i saj ndryshon nga veprimi i drejtpërdrejtë në klasë në atë të përgatitjes së kujdesshme, të ndihmës dhe mbikëqyrjes, të cilat në vend që të ulen vijnë duke u rritur në këtë proces.

Nxënësit të cilët duhet të mësohen se si të mësojnë dhe duhet, në rastin më ideal, të mbështeten nga të gjithë mësuesit e tyre në të gjitha lëndët. Një projekt i këtyre përmasave do të dështonte, nëse ai do të kufizohej në një ishull, le të themi, vetëm në punën e projektit në mes të një oqeani monotone metodike që përsëritet pafund "me mësimdhënien nëpërmjet prezantimit", duke i dënuar nxënësit që të mësojnë përmendësh.

Format themelore të mësimdhënies dhe të mësuarit të treguar këtu janë:

- mësim nëpërmjet prezantimit;
- të mësuarit eksplorues i drejtuar (diskutim në klasë);
- të mësuarit e hapur;
- mësimdhënia individuale;
- të mësuarit me projekte.

Forma e mësimdhënies dhe të mësuarit	Aktivitetet	Tiparet dalluese
Mësimdhënia përmes prezantimit	Tregimi, leksioni, leximi në klasë, raportime, ekspozita, shfaqje, paraqitje, mësimdhënia me shembujve, demonstrimi	<ul style="list-style-type: none"> - Unë (mësuesi) mund të jap mësim për lëndën direkt, sipas situatave të dhëna në klasë, dhe reagimet e nxënësve janë direkt të dukshme. - Të gjithë nxënësit duhet të arrijnë të njëjtin objektiv – në të njëjtën periudhë kohe, në të njëjtën klasë dhe ambient, me të njëjtën metodë dhe me të njëjtat mjete. - Çështje të paracaktuara të lëndës u kalohen nxënësve.
Të mësuarit eksplorues i drejtuar (diskutim klase)	Dialogje, pyetje, nxitje, stimulim, drejtim, mbështetje	- Loja e brendshme e ekspozimit dhe stimulimit nga ana e mësuesit dhe kontributet e nxënësve.

Pjesa 2 - Teaching democracy and human rights

<p>Mësimi i hapur</p>	<p>Mësuesi: këshilla, meditim, mbështetje</p> <p>Nxënësit: përzgjedhje, planifikim, drejtimi i pyetjeve, zbulim, kërkim, projektim, dizajnim, analizë, të menduar, vëzhgim, kontroll</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nxënësit mund të marrin pjesë në vendime. - Interesat, nevojat dhe iniciativat në emër të nxënësve kanë përparësi të lartë. - Mjedisi i të mësuarit inkurajon veprimtarinë në aktivitetet e nxënësve (fleksibilitet në caktimin e hapësirave dhe mjediseve, një shumëllojshmëri materialesh mësimore, një qoshe për eksperimentim, vizatim, etj.). - Marrëveshje të hapura për mjediset e të mësuarit. - Nxënësve iu jepet një shumëllojshmëri çështjesh dhe materialesh për përzgjedhjen e tyre personale. - Këtu përfshihen edhe mjedise të jashtme për mësimin. - Përzgjedhje e lire e aktiviteteve të të mësuarit. - Punë individuale, me partnerë ose me grupe.
<p>Të mësuarit individual</p>	<p>Mësuesi: diagnostifikon, drejton, instruktin, mbështet, këshillon, informon, kontrollon, supervizon, Motivon</p> <p>Nxënësit: përzgjedhin, modifikojnë dhe zhvillojnë programin e punës, lexojnë, analizojnë dhe vlerësojnë</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mjedisi i mësimdhënies e të mësuarit është i specifikuar të plotësojë nevojat e nxënësit (sikundër janë përcaktuar nga njohuritë e mundësitë paraprake (aftësi dhe talente), formimi familjar etj.). - Përshtatja optimale e të gjithë elementëve në procesin e të Për nevojat dhe mundësitë e nxënësit si individ, domethënë, të kërkesave, objektivave, procedurave, metodave, kohës, medias dhe ndihmave (specifika multi-dimensionale). - Materialet didaktike, mbështetja nga media (kompjuterë, softe për të nxënësit, video klipe, fletë pune, modele, piktura për nxënësit, libra shkollor etj.). - Të nxënësit individual inkurajon efikasitetin, ekonomizimin e kohës dhe përpjekjeve, një trajtim sistematik, pavarësinë e mendjes dhe përgjegjshmërinë personale.

Pjesa 2 - Teaching democracy and human rights

<p>Të mësuarit në projekte</p>	<p>Mësuesi: ndërmjetësim, vëzhgim, këshillim, nxitje, mbështetje, organizim, koordinim</p> <p>Nxënësit: përcaktimi i objektivave, bashkëpunim, planifikim, diskutim, marrëveshje dypalëshe, grumbullim të dhënash dhe informacionesh, drejtim pyetjesh, zbatime, studime, eksperimente, teste, modifikime, dizenjime, krijueshmëri, prodhim, kontroll, vlerësim</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ndarja e interesave, shqetësimeve dhe objektivave të nxënësve janë vendimtare për përzgjedhjen e një çështjeje, trajtimit dhe detyrave. • Një problem i vërtetë (kompleks), i marrë nga jeta reale, ashtu si perceptohet nga nxënësi ose nxënësja shërben si pike fillimi. • Prioritet i jepet arritjes së rezultateve dhe trajtimit ndërlëndor (ndërkurrikular). • Nxënësit nxiten të hynë në përvojat e tyre personale; të nxënësit lidhet me praktikën në jetën reale. Ndërmarrjet afatgjata të cilat zhvillohen përmes një rendi të rregullt stadësh dhe fazash (iniciativa – vlerësimi i interesave dhe nevojave – vendimi për objektivat – përcaktimi i kufizimeve, domethënë, përjashtimi i objektivave të cilat nuk mund të arrihen – plan projekti; planifikimi – afatet finale; ekzekutimi; rishikimi dhe parashikimi për aktivitetet e ardhshme pas projektit, kontrolli dhe perfeksionimi, vlerësimi). • Ndarja dhe përcaktimi i detyrave: punë individuale, me partnerë, në grupe të vogla dhe të mëdha; bashkëveprim. • Nxënësit vizitojnë ambientet jashtë shkolle dhe konsultohen me prindërit e tyre ose ekspertët. • Puna në projekt inkurajon pavarësinë e mendjes dhe të nxënësit duke zbuluar përvojat dhe praktikat personale; bashkëveprimi social me të tjerët. • Mësimdhënia dhe të nxënësit nxisin nxënësit të veprojnë.
--------------------------------	---	---